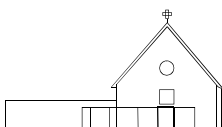


JAKOBS BREV

INNEHÅLL

Bakgrundsstudium	2
Teman i Jakobs brev	5



Jakobs brev – Bakgrund

© Lars Mörling 2011

Författare

Jakob, Guds och Herren Jesu Kristi tjänare (Jak 1:1)

1. Enligt traditionen är författaren Jakob, "Herrens bror" (Gal 1:18-19). Paulus skriver om sitt besök i Jerusalem år 35 eller 38, bara fem år efter Jesus död. Han möter då Petrus och Jakob som han kallar för Herrens bror och en apostel. Det innebär att Jakob hade en ledande ställning redan då.
2. Jakob var äldst av Jesus yngre halvbröder (Matt 13:54-56).
3. Jakob var inte en av Jesus lärjungar (Joh 7:3-5, Mar 3:20-21).
4. Jakob fick möta den uppståndne Jesus Kristus (1Kor 15:7). Trots att Jakob inte vandrade med Jesus blev han tidigt en apostel och ledare i församlingen. Vad hände? Jo, den uppståndne Jesus visade sig för honom. Naturligtvis blev han inte en av de 12 apostlarna utan kallades apostel i en vidare krets, på samma sätt som Paulus.
5. Jakob blev en huvudledare för församlingen i Jerusalem. Petrus tvingades fly från Jerusalem år 44 och tycks då lämna över det yttersta ansvaret till Jakob (Apg 12:17). Att Jakob var en av ledarna bekräftades även på apostlamötet år 49/50 när han och Petrus var de som kommenterade och bekräftade utläggningen från Paulus och Barnabas (Apg 15:13-21). När Paulus själv beskriver samma apostlamöte i Galaterbrevet (Gal 2:1-10), så bekräftas att Jakob tillsammans med Petrus och Johannes var en huvudledare för församlingen i Jerusalem.
6. Enligt traditionen gick Jakob barfota och var en nasir d.v.s. en som inte drack vin, inte klippte håret och som var avskild för Herren. Det sas om honom att han utförde under och kallades för "den rättvise". Enligt traditionen dömdes Jakob av stora rådet och stenades till döds år 62.

Mottagare

Brevet är riktat till troende judar i Romarriket (1:1). Man kan undra över hur Jakob kunde ha en sådan stor tjänst bland de troende judarna i Romarriket. Men vi ser redan i Apg 2, på pingstdagen, att Jerusalem var en pilgrimsort dit judarna från hela Romarriket reste vid de stora högtiderna. Det är därför naturligt att Jakob skriver ett herdebrev till de judar som kommit till tro.

Jakobs tjänst bland judar och hans ledande ställning bekräftades år 58 när Paulus kom till Jerusalem efter sin tredje missionsresa. Jakob sa då till Paulus "Du ser, broder, att det finns tiotusentals judar som har kommit till tro, och alla håller de strängt på lagen." (Apg 21:20).

Datering

Brevet skrevs före apostlamötet år 50 (Apg 15). Problemet mellan judar och hedningar som blev så uppmärksammat vid apostlamötet år 49/50 saknas helt i Jakobs brev och hedningar nämns inte alls i brevet, trots att apostlamötet tydligt bestämde vad som skulle gälla för kristna hedningar. Det här innebär att Jakobs brev kan vara från slutet av 40-talet och NT:s äldsta skrift, beroende på hur man daterar evangelierna. När det gäller Paulus brev så är 1Tessalonikerbrevet det äldsta och det skrevs år 51.

Karaktärsdrag

Brevet är förmanande, med många olika ämnen. Berättarstilen är typiskt hebreisk, en cirkulär berättarstil med upprepande av olika teman. Man återkommer till samma tema som på så sätt fördjupas och förstärks. Av den anledningen har jag valt att göra ett temastudium över Jakobs brev för att bättre kunna fånga upp det här sättet att undervisa. Jakobs brev är det brev i NT som ligger närmast Jesus undervisning i evangelierna och särskilt i bergspredikan. Vi ska titta på hur olika teman från bergspredikan återkommer i Jakobs brev.

Bergspredikan	Matt	Jak	Jakobs brev
Fattiga (i anden) – tillhör Guds rike	5:3, Luk 6:20	2:5	Fattiga - utvalda - ärver riket
Sörjer - blir tröstade	5:4	4:9-10	Sörj synden - Gud upprättar
Saliga är de barmhärtiga	5:7	2:13	Visa barmhärtighet
Att lida för Jesus och det goda	5:11-12	1:2, 12	Håll ut i prövning
Håll Guds bud	5:19	2:8-11	Håll Guds lag
Vara vred på sin bror	5:22	1:20	Var sen till vrede
Mot äktenskapsbrott	5:27	2:10-11	Mot äktenskapsbrott
Svär inte	5:34	5:12	Svär inte
Var fullkomliga	5:48	1:4	..att ni är fullkomliga
Rikedom som förstörs	6:19	5:2-3	Rikedom som förstörs
Att tjäna 2 herrar	6:24	4:4-10	Tvehågsna, dubbel lojalitet
Bekymra er inte för framtiden	6:27-34	4:13-16	Lämna framtiden åt Gud
Döm inte	7:1	4:11	Förtala inte varandra
Döm inte - du blir dömd	7:1-5	2:13	Dom över de kärlekslösa
Be så ska ni få	7:8	5:13-15	Be, lovsjung och få svar
Fadern ger goda gåvor	7:11	1:17	Fadern ger goda gåvor
Älska din nästa	7:12	2:8	Älska din nästa
Druvor – törnen - fikon	7:16	3:12	Fikon – oliver - druvor
Säga "Herre" men inget göra	7:21-23	2:14	Tron utan gärningar är död

Det här tyder på att Jakob måste ha levt i Jesus undervisning och särskilt Bergspredikan för att kunna skriva på det här sättet.

Jakobs brev - Teman

1. Jesus är Herren (1:1, 2:1)

Jesus är Herren rakt genom Jakobs brev. Vad ligger i detta? Kan vi utläsa Jesus gudom i Jakobs brev?

- Jesu och namnet (2:7, 5:13-15)

Det sköna namn som nämns över de troende är Jesus namn. Bönen i *Herrens namn* är bön i Jesus namn.

Vi ser även på andra ställen i NT hur "namnet" syftar på Jesus (Apg 5:41, 3Joh 5-7).

- Jesus är Herren som kommer (5:7-9)

Herren som ska komma tillbaka som frälsare och domare är Jesus.

- Herren är Gud (1:5-7, 4:4-10, 4:15)

Samtidigt finns entydiga ställen i Jakobs brev som säger att Herren är Gud och naturligtvis syftar dessa verser på Fadern men också på Jesus som är Herren rakt genom brevet.

I Septuaginta, den grekiska översättningen av Gamla Testamentet (GT) från 132 f Kr, så översattes det heliga namnet JHVH med grekiska "Kyrios" dvs. Herren. När Nya Testamentets författare säger att Jesus är Herren så finns det en koppling till det heliga namnet. *"Därför har också Gud upphöjt honom över allting och gett honom **namnet över alla namn**, för att i Jesu namn alla knän skall böja sig, i himlen och på jorden och under jorden, och alla tungor bekänna, Gud, Fadern, till ära, att **Jesus Kristus är Herren.**"* (Fil 2:9-11)

I Nya Testamentet (NT) finns dessutom ett antal exempel på hur Bibelcitater som i GT syftar på Gud men som i NT syftar direkt på Herren Jesus och därmed bekräftas hans gudom. (Rom 10:9-13 jämför Joel 2:32, Rom 14:7-12 jämför Jes 45:23-24, Hebr 1:10-12 jämför Ps 102:25-29).

När vi väger in namnteologin i NT så anser jag att Herren Jesus gudom är tydlig också i Jakobs brev.

2. Synd – dom – frälsning

Ett underliggande tema i brevet är en tydlig varning för synd och dom men samtidigt med en uppmaning till omvändelse och löften om

förlåtelse och frälsning (1:14-15, 2:8-11, 2:12-13, 4:11-12, 4:17, 5:7-9, 5:12, 5:15-16, 5:19-20).

3. Prövningar för Herren

- Gud har ett syfte (1:2-4)
Jakob anser att vi ska ta emot lidande och svårigheter med största glädje, medvetna om att Gud har ett gott *syfte* ”..så att ni är *fullkomliga och hela, utan brist i något avseende*” (1:4).
- Vi ska vara tåliga i lidandet som man var i GT (5:10-11)
Jakob lyfter fram profeterna och särskilt Job som exempel på uthållighet.
- Löfte om livets krona för den som älskar Gud (1:12)
Jakob pekar på målet för den som håller ut i prövningen och som älskar Gud.

4. Vishet från Gud

- Vi tar emot Guds vishet genom bön (1:5)
När vi brister i vishet får vi be och vi har löfte om bönesvar.
- Två slags vishet i världen (3:13-18)
Jakob överraskar med att inte tala om vishet som vi är vana att definiera den, som insikt och förstånd i givna situationer utan han fokuserar istället på frukten. Han talar om en jordisk och en himmelsk vishet. Den jordiska är skrytsam och avundsam medan den som kommer från Herren närmast kännetecknas av Andens goda frukt.

5. Bön

- Vi ska be i tro (1:5-8)
Jakob säger att vi ska förankra vår tro i Herren och inte vara vacklande eller tvehågsna. Just överlåtelsen till Herren är ett stort tema i brevet och också något som ska präglade vår bön.
- Vi ska be med rätt motiv (4:2-3)
Jakob vänder sig emot att be egoistiska böner som är motiverade av våra egna njutningar.
- Äldstes själavård och förbön (5:13-18)
Jakob tar fram möjligheten av äldstes förbön vid sjukdom och

problem. Vi kan smörja med olja och bekänna våra synder i själavård och bikt. Det finns löften av bönesvar i Herrens namn och profeten Elia nämns som exempel på en som fick stora bönesvar.

- Vi tar emot goda gåvor från Gud (1:17)
Bara goda gåvor kommer från Gud som kallas för ljusens fader, han som sade *"varde ljus"* och som skapade stjärnorna, solen och månen. Jakob beskriver honom som den oföränderlige som vi alltid kan lita på och att han är densamme speglar samtidigt innebörden av hans namn, "Jag Är".

6. Tjäna enbart Gud

- Vi ska inte tjäna inte två herrar (1:8, 3:8-12)
Just detta med vankelmod och tvehågsenhet är ett återkommande tema. Bakom temat ligger det högsta budet att älska Gud av hela hjärtat och att överlåta sig till honom.
- Vi ska ödmjuka oss inför Gud och ta emot nåd (4:4-10)
Vägen tillbaka från tvehågsenhet är att vända om till Gud, att bekänna och ödmjuka sig. *"Närma er Gud, så skall han närma sig er. Gör era händer rena, ni syndare, och rena era hjärtan, ni tvehågsna."* (4:8).

7. Rika och fattiga (1:9-11, 2:1-13, 5:1-5)

- Att vara fattig men ändå rik
Den fattige ska sträcka på sig och se vad Herren har gett *"..Har inte Gud utvalt de fattiga i den här världen till att bli rika i tron och till att ärva det rike som han har lovat dem som älskar honom?"* (2:5)
- Att vara rik men ändå fattig
Den rike måste förstå att rikedomen är förgänglig och ingenting man kan bygga sitt liv på inför Gud *"Solen går upp med sin brännande hetta och sveder gräset, så att dess blommor faller av och dess skönhet förgår. Så skall också den rike vissna bort mitt i sin strävan."* (1:11)
- Gud ska döma den som utnyttjar den fattige
Jakob talar ut mot de som gör sig rika på andras bekostnad och vi behöver tänka på våra fattiga trossyskon och vilken del vi har i den

globala ekonomin, bara genom att vara tanklösa konsumenter. *”..Ni har samlat skatter i de sista dagarna. Se, den lön ni undanhållit arbetarna som skördade era åkrar, den ropar, och skördearbetarnas rop har nått Herren Sebaots öron.”* (5:3-4)

- Det är en synd att favorisera den rike
Om vi ser upp till den rike och ner på den fattige syndar vi och bryter mot det konungsliga budet att älska vår nästa som oss själva. (2:1-8)

8. Frestelser kommer inte från Gud (1:13-15, 4:1-4)

- Frestelser kommer från människan
Gud frestar ingen utan det är från oss själva och vår fallna natur som impulserna att synda kommer. *”Var och en som frestas, dras och lockas av sitt eget begär. När så begäret har blivit havande föder det synd, och när synden är fullmogen föder den död.”* (1:14-15).

9. Tungan (1:19-20, 1:26, 3:1-11)

- Människan kan kontrollera mycket men inte tungan
Jakob säger att om någon inte tyglar sin tunga fast han själv anser sig tjäna Gud så är hans gudstjänst värdelös (1:26). Han säger dessutom att ingen människa kan tygla tungan (3:8). När man därtill noterar att Jakob har en stark betoning på att tro och handlingar hör ihop så förstår man varför inte många borde vara lärare i Guds församling (3:1).
- Tungan uppenbarar vad som finns i människan
Tungan avslöjar vad som finns i vårt inre och fast den är liten kan den åstadkomma en enorm förödelse (3:6).
- Gud kan förvandla sinne och tunga
Gud är den som förvandlar vårt inre och därmed tungan. Vi behöver överlåta oss åt Herren så att vi inte drar vatten från två olika källor *”Inte kan väl en källa från samma åder ge både sött och bittert vatten? Mina bröder, inte kan väl ett fikonsträd bära oliver eller en vinstock fikon? Inte heller kan en salt källa ge sött vatten.”* (3:11-12).

10. Guds frälsande kraft i ordet (1:17-19, 1:21)

- Gud använde ordet för att föda oss på nytt
Det kommer bara goda gåvor från Gud (1:17) och direkt efter lyfter Jakob upp den största gåvan en människa kan få när han säger att Gud genom sin vilja födde oss på nytt genom sanningens ord, alltså evangeliet (1:18). I sitt första brev skriver Petrus att Gud födde oss på nytt genom sitt levande eviga ord (1Pet 1:23-25).
- Vi tar emot ordet i ödmjukhet
Gud har inplanterat sitt ord i oss och vi tar emot ordet genom att i ödmjukhet vända om från synden till Gud. Jakob säger att detta ord har makt att frälsa våra själar (1:21).

11. Tro och gärningar (1:22-27, 2:8-26)

- Vi ska vara ordets hörare och görare
Precis som Jesus i Bergspredikan (Matt 7:24-26) så betonar Jakob nödvändigheten av att tro och gärningar hör samman. Han går t.o.m. så långt att påstår att tron utan gärningar är död (2:20, 26).
- Kungsbudet innebär att älska sin nästa
Ordet vi ska agera på är direkt kopplat till det ordet som Gud använt för att föda oss på nytt och som kan frälsa oss, alltså evangeliet om Jesus Kristus (1:18, 21). Det ordet är intimt förbundet med Jesus och hans budskap om kärlek till vår nästa, det bud som Jakob kallar *"den konungsliga lagen"* (2:8). Vår tro ska alltså resultera i ett liv i barmhärtighet i enlighet med evangeliet *"Men att ta sig an föräldralösa barn och änkor i deras nöd och hålla sig obesmittad av världen, det är en gudstjänst som är ren och fläckfri inför Gud och Fadern."* (1:27)
- Jämförelse med Paulus (Tit 2:11-14, Gal 5:6, Ef 4:17-5:20)
Helt klart delar Paulus upp tron i två delar. När en människa ska bli förklarad rättfärdig inför Gud så räcker inte våra goda gärningar någonstans, de är behäftade med alltför mycket ofullkomlighet, synd och svaghet. Det är endast vad Gud har gjort i Jesus Kristus som kan frälsa oss. Därför sker rättfärdiggörelsen genom tro på Jesus av bara nåd och utan laggärningar (Rom 3:21-24, Gal 2:16).

Om man däremot ser på frukten av tron så finns ingen skillnad alls mellan Jakob och Paulus, eftersom Paulus förväntar sig en

överlåtelse till Kristus som resulterar i *”..ett egendomsfolk, som är uppfyllt av iver att göra goda gärningar.”* (Tit 2:14) och *”Ty i Kristus Jesus beror det inte på om vi är omskurna eller oomskurna, utan om vi har en tro som är verksam i kärlek.”* (Gal 5:6).

Många av Paulus brev är uppdelade i en teoretisk och en praktisk del, där den praktiska delen är fylld av förmaningar om hur vi ska leva som kristna. Vi ska t.ex. titta på Ef 4:17-5:20 där Paulus lär att vi ska lägga av all synd som hör den gamla människan till och istället ta på oss den nya människan (Kristus) för att vi ska bli lika Gud, vi som är skapade till hans avbilder. Med början i Ef 4:25 blir Paulus riktigt tydlig med vad vi ska lägga av oss och vad vi ska ta på oss.

Ef	Gamla människan	Nya människan
4:25	Ljug inte	Tala sanning
4:26	Vredesutbrott	Självbehärskning
4:27	Ge inte Djävulen chansen	Ge Gud chansen
4:28	Stjäl inte	Arbeta och dela med er
4:29	Tala inte nedbrytande	Tala uppbyggligt
4:30	Bedröva inte Guds Ande	Gläd Guds Ande
4:31-5:2	Lägg av elakhet, förolämpning och ondska	Likna Gud i godhet, förlåtelse och kärlek
5:3	Lägg av otukt, orenhet.	Ta på Renhet
5:3	Lägg av girighet, egoism	Ta på generositet, osjälviskhet
5:4	Lägg av oanständigt lågt prat	Tacksägelse till Gud
5:5-7	Guds vrede över synden	Ha ingen del i synden
5:8-14	Lev inte som mörkrets barn Mörkret döljer synd	Vi vill istället behaga Herren Ljuset avslöjar synd
5:15-17	Lev inte ovist, tänk på att tiden är ond	Lev vist och förstå Herrens vilja
5:18	Berusa er inte med vin och droger	Låt er fyllas av Anden lovsång, tacksägelse

Det här exemplet visar att om Jakobs brev är ett herdebrev med förmaningar till redan troende så finns ingen motsättning mellan Jakob och Paulus.

12. Gud håller framtiden i sina händer (4:13-17)

- Vi ska inte planera morgondagen utan ha med Gud
Gud ska finnas med i våra framtidsplaner. Vi ska tänka på att vårt liv är kort och ligger i Guds hand. Vi borde följa innehållet i Herrens bön

"Ske din vilja på jorden liksom den sker i himlen." (Matt 6:10).

13. Svär ingen ed (5:12)

- Vi ska vara ärliga
Precis som Jesus så betonar Jakob att vårt ja och vårt nej ska man kunna lita på. Vi hör också budet om att inte bära falskt vittnesbörd mot vår nästa.

14. För de vilsna tillbaka till Herren (5:19-20)

- Vi kan rädda liv
Hur ska vi agera om en troende vandrar bort från Herren? Jakob pekar på vårt ansvar för varandra och på de stora konsekvenserna *"Mina bröder, om någon bland er kommer bort från sanningen och någon för honom tillbaka, så skall denne veta att den som återför en syndare från hans villoväg frälser hans själ från döden och överskyler många synder."* (5:19-20)

15. Baktala inte varandra (4:11-12, 3:9, 5:9, 2:8)

- Baktaleri är tecken på kärlekslöshet mot vår nästa
Att baktaleri kan bli som en tumör som skadar en kristen gemenskap inifrån det vet vi. Återigen p.g.a. kärleken till vår nästa får vi inte gå omkring och förtala eller döma varandra.

16. Jesus ska komma tillbaka (5:7-9)

- Vi ska vara väntande
Jesus ska snart komma tillbaka. Vi ska vara uthålliga och väntande. Han kommer för att rädda sitt folk undan lidande och förföljelse. Jakob betonar att han även kommer som en domare. För en fördjupning se www.bibelstudium.org under fliken TEMAN och välj "Jesus ska komma tillbaka"

När man läser Jakobs brev så slås man av hur lik undervisningen är Jesus undervisning och särskilt den från bergspredikan. Man slås också av hur aktuell och praktisk undervisningen är för vår egen tid och situation.

Personligen anser jag att den påstådda motsättningen mellan Jakob och Paulus inte alls existerar, under förutsättning att man ser på Jakobs brev

som ett herdebrev med förmaningar till redan troende. När vi jämför hur Paulus undervisar och förmanar i sista delen av t.ex. Romarbrevet och Efesierbrevet så finns en tydlig samstämmighet mellan Jakob och Paulus.

Vi får ta till oss Jakobs uppmuntrande ord om målet för våra liv:

"Salig är den som håller ut i prövningen, ty när han har bestått sitt prov skall han få livets krona, som Gud har lovat dem som älskar honom."
(1:12)